

تَعْلِيمُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي مَدْرَسَتِنَا

לימודי ערבית בגימנסיה הרצוג

תשע"ח

בגימנסיה הרצוג נלמדת השפה הערבית כמסלול מורחב לתעודת הבגרות, בהיקף 5 יח"ל. הלימוד הוא לימוד תלת-שנתי, י'-יב', המהווה המשך ישיר ללימודי השפה הערבית בחטיבת הביניים.

צירי הפיתוח השפתיים במסלול הרחבת הערבית לבגרות:

1. **הדקדוק הערבי (תורת התחביר, מערכת הצורות)**- גילוי שליטה אקטיבית ופאסיבית בכללי הדקדוק הערביים, ועמידה על הקשר הישיר בין הדקדוק הערבי והדקדוק העברי.
2. **ערבית תקשורתית-שימושית**- קריאת טקסטים עיתונאיים בשפה הערבית, בזיקה לאירועים אקטואליים אזוריים משתנים. ניתוח כתבות ומאמרים ממקורות ערביים במזרח התיכון ובעולם באמצעות הרשת.
3. **ספרות ערבית**- קריאת יצירות ספרותיות מן הספרות הערבית וניתוחן.
4. **הבעה בכתב**- שיפור יכולת ההתנסחות בערבית הספרותית השימושית. זאת, על מנת להביע רעיונות ולכתוב חיבור קצר בזיקה לנושאים אקטואליים ו/או ספרותיים.
5. **הבעה בע"פ: ערבית מדוברת**- למידה, תרגול ושיח בשפה הערבית המדוברת הפלסטינית המקומית; הקניית יכולות לקיום שיחה בנושאים רבים ובסיטואציות שונות.
6. **אסלאם**- קריאת טקסטים דתיים קלאסיים (מתוך הקראאן ומתוך ספרות החדית', מסורות התורה שבע"פ) וניתוחם; הכרת סיפור האסלאם, מצוותיה של הדת והלכותיה.
7. **תרבות ערב**- חשיפה לתרבות הערבית הכלל-עולמית באמצעות פרויקטים. בין היתר, למידת שירים, מנהגים ואורחות חיים מהעולם הערבי.
8. **עמ"ר**- שאלות ערכים, מעורבות ורלוונטיות, הקשורות לשפה הערבית ולעולם האסלאם.
9. **ועדת ביטון**- היכרות עם מסורות היהודים בארצות ערב, ערב הקמת מדינת ישראל, באמצעות יחידות הוראה מובנות לבגרות (מאמרי מפמ"ר).

עזרים לימודיים:

- סדרת חוברות העבודה מאת אלי מזרחי (רכישה מרוכזת בתחילת שנה"ל).
- מבוא לעיתונות ולשידורים בערבית: יעקב אייל-לנדאו.
- חוברת פנימית ללימוד ערבית מדוברת, מאת רועי שלומי ומיקי לוזון.
- מילון ערבי-עברי: אברהם שרוני.
- מילון ערבי-עברי: איילון שנער.
- מילון ערבי-עברי מקוון: אוניברסיטת בר-אילן.
- "מדרסה": לימוד ערבית מדוברת מקוון.

מפתחות ההערכה לציונים השנתיים:

- מבדקי מיומנות- תחביר, פועל ואוצ"מ.
- מבחנים- פתרון בגרונות בהיקף יח"ל, 3 יח"ל ו-5 יח"ל.
- מבדקי הבנה- קריאת טקסטים ופיצוח שאלות הבנה ודקדוק בזיקה אליהם.
- מבדקי הבעה- בכתב (כתיבת חיבור קצר) ובע"פ (קיום שיחה וקריאת טקסטים).
- פרזנטציות והצגות בנושאים שונים.
- "פרויקטון" במיזוג מידע ממקורות ערביים שונים.
- תלקיט מייצג.
- תלמידאות.

מפתח ההערכה לתעודת הבגרות:

41% - יי'ב' (ציונים שנתיים: תלקיט מייצג, פרויקטים משתנים, בחינות בגרות בהיקף יח"ל ו-3 יח"ל, מתכונות לקראת 5 יח"ל).

10% - יב' – בחינת בגרות בע"פ: שיחה בערבית מדוברת, קריאת טקסט קלאסי, בקיאות בתחום האסלאם והגשת פרויקט (בחינה דומה לבחינה בע"פ באנגלית).

49% - יב' - בחינת בגרות חיצונית בכתב, הכוללת את כלל צירי הפיתוח

עיתונות:

- אלי מזרחי לכיתות יי-יב'
- אייל-לנדאו : שיעורים 1-18
- מאגר המפמ"ר לערבית
- מאמרי המפמ"ר לערבית
- חומר קריאה נוסף (אינטרנטי אקטואלי)

ספרות ערבית:

- י': יצירות עבריות מתורגמות ויצירות ערביות
סיפורת ילדים- "דירה להשכיר" (לאה גולדברג), "הזחל הרעב" (אריק קרל),
"הארנב ומלך הצבעים" ("הפיל שרצה להיות הכי")
שירה ערבית- "סוזן ועלי" (אלטיב צאלח, סודני)
סיפורי עם- "המלך החכם", "עלי באבא וארבעים השודדים"
- יא': יצירות ערביות
שירה ערבית- "אנא יוסף" (מחמוד), "אנת עמרי" ואחרים (משירי אם כלת'ום)
סיפור קצר- "סיפור מס' 11" (נגיב מחפוט')
- יב': יצירות ערביות
שירת נשים- "היה חברי" (סעאד אלצבאח), "אנת אמיר" (אנונימית)
סיפורים קצרים- "סיפור אהבה" (אניס מנצור), "לעניים בחינם" (מחמוד תימור)

הדקדוק הערבי וזיקתו לעברית:

- חט"ב- כלל הנושאים הדקדוקיים של כיתות זי-י" (דף מצורף)
- גזרת השלמים (בניינים 1-10 בנטייתם המלאה)
- בניין 8 (إِفْتَعَلَ): נטיית הפועל כולל השינויים
- עתיד מנצוב (الْمُضَارِعُ الْمَنْصُوبُ) והמרה למצדר
- עתיד מקוצר / מגיזום (الْمُضَارِعُ الْمَجْزُوم)
- גזרת עי"ע / כפולים (الْمُضَاعَف)
- גזרת פי"ו, פי"י (الْمِثَال)
- גזרת עי"ו, עי"י (الْأَجُوف)

- צורת הסביל (الْمَجْهُول) בבניינים 1-10 (כולל הגזרות הנלמדות)
- מבנה הבעת סביל בעזרת نَمَّ +מצדר
- הניקוד הסופי (الإِعْرَاب)
- האחיות "بِأَنَّ" - إِنَّ وَأَخَوَاتُهَا (إِنَّ, أَنْ, لَأَنَّ, كَأَنَّ, لَكَنَّ, لَيْتَ, لَعَلَّ)
- האחיות "כִּפְאֵנִי" - كَانَ وَأَخَوَاتُهَا – (كان, لَيْسَ, صَارَ, أَصْبَحَ, بَقِيَ, مَا زَالَ/لَمْ يَزَلْ/لا يَزَالُ, مَا دَامَ)
- ריבוי שלם זכר
- ריבוי שלם נקבה
- ערך היתרון וההפלה (أَفْعَلُ التَّفْضِيلِ)
- משפטי זיקה (صِلَّة, صِلَّة)
- ששת השמות (إِسْم, إِبْن, ابْنَة, امْرَأَة, ابْنَان, ابْنَتَان)
- תיאור מצב (أَلْحَال)
- משפט מצב (جُمْلَة حَالِيَّة)
- הזוגי בשם, בתואר ובפועל
- גזרת ל"ו, ל"י (الْتَأْقِص)
- גזרת המהמוז - בעלי המזה (الْمَهْمُوز)
- חמשת השמות (الْأَسْمَاءُ الْخَمْسَة) (أَب, أُم, أَخ, أُم, دُو, فُو)
- תיאור זמן (ظَرْف زَمَان)
- תיאור מקום (ظَرْف مَكَان)
- לא לשלילה מוחלטת (لا النَّاقِيَة لِلْجِنْس)
- תיאור אופן (الْمَفْعُولُ الْمَطْلُوق)
- תיאור ההבחנה (الْتَّمْيِيز)
- כּ + השם ביחיד
- תיאור סיבה/תכלית (الْمَفْعُولُ لَهُ/لِأَجْلِهِ)
- מא ההתפעלות (مَا التَّعْجُب)
- משפטי זיקה הפוכים (مَا... مِنْ / مِنْ الْبَيَان)
- جَاءَ ו- رَأَى בבניין 1
- הזוגי בכינויים
- המספר המונה (الْعَدَدُ الْأَصْلِيّ) - המספרים 1-10 (בזכר ובנקבה) עשרות שלמות + השם הנמנה
- משפט תנאי (جُمْلَة شَرْطِيَّة) בחיוב ובשלילה (إِنْ, إِذَا, مَنْ)
- ביטול השפעת התנאי (ف)
- שמות מחוסרי תנוין (الْأَسْمَاءُ الْمَمْنُوعَة مِنْ الصَّرْف)